

Viltmästareförbundet

n.remissvar@regeringskansliet.se

camilla.frich@regeringskansliet.se

N2020-01735-FJR

2020-10-04

Yttrande Naturvårdsverkets förslag jakttider,

Viltmästareförbundet (VIF) har getts möjlighet att yttra sig om Naturvårdsverkets förslag på jakttider.

I förslaget förs inledningsvis ett resonemang kring långa jakttider och konsekvenserna av dessa. VIF tror, att förlängning av jakttiderna kommer att öka jakttrycket. För de markägare som drabbas hårt av viltskador kommer den ökade jakttiden att underlätta populationsbegränsande åtgärder. Samtidigt kanske man kan få en alltför stor och onödig reduktion i områden som inte är drabbade av viltskador. Förhoppningsvis får allmän jaktetik och sunt förnuft råda och Naturvårdsverket har också tryckt på vikten av den enskildes ansvar i dessa avseenden.

VIF har uppfattningen att nuvarande jakttider fyller sitt syfte väl som ett av de verktyg i viltförvaltningen av de jaktbara fågelarterna. Att allmän jakt på flertalet fågelarter avskaffas anser vi är väldigt olyckligt.

Följande synpunkter är delvis framförda till Naturvårdsverket tidigare under processen, men nog så viktiga, anser VIF.

13. Allmän jakttid, vildsvin

VIF är av uppfattningen att vildsvinsstammen har stabiliserats vad avser tätheten men att utbredningen långsamt ökar i landet. Intensifierad och mer effektiv jakt har på de flesta håll haft effekt på numerären. Tillåtelse att använda nya tekniska hjälpmedel som nattsikten kommer säkert också att bidra. Vildsvin är dock mycket svårjagade vilket gör att antalet inte är så lätt att hålla i schack genom jakt. Klimatologiska svängningar och naturliga variationer i födotillgången – exempelvis ollonår – kan göra att populationerna kan växla avsevärt i storlek.

Naturvårdsverket har fokuserat en hel del på viltskadorna i jordbruket och trafiken. VIF vill peka på att inhägnad av attraktiva grödor med elstängsel är en effektiv och prisvärd åtgärd

som dess medlemmar med framgång använder på de marker de förvaltar. När det gäller trafikskador så har erfarenheter både inom och utom landet visat att avledande utfodring minskar viltolyckorna mycket. Man kan också undvika att odla för svinen attraktiva grödor – som exempelvis majs – intill hårt trafikerade motorleder.

VIF ansluter sig till tidigareläggandet av jaktuppehållet och delar Naturvårdsverkets motivation. När det gäller borttagande av formuleringen att ”sugga åtföljd av smågrisar” inte får skjutas så kommer det säkert att väcka en del undran. Den allmänna uppfattningen är att det är ett lagbrott att skjuta en förande sugga. Om man plötsligt tar bort den formuleringen så kommer det – oavsett Naturvårdsverkets försök att semantiskt och logiskt reda ut begreppen – att leda till att suggorna från en dag till en annan kommer att leva i en jaktetisk gråzon. Naturvårdsverket avslutar sitt resonemang med att säga att ändringen bör kommuniceras tydligt och överlämnar tydligen därmed till respektive jaktledare att göra detta.

VIF anser att Naturvårdsverket bör vara den part som i första hand kommunicerar att man av biologiska och jaktetiska skäl inte bör skjuta bort modern till klövviltets årsavkommor generell. Även fast det är praxis i jägarkretsar bör också Naturvårdsverket ge denna rekommendation.

14. Allmän jaktid, dovhjort (dovvilt)

VIF anser att de extremt täta dovhjortsstammar som funnits i vissa distrikt successivt håller på att glesas ut genom viltförvaltande åtgärder. Samtidigt sker en geografisk spridning av dovhjorten. Man kan i dessa nya områden förmoda att biotopförsättningar och lokalt jakttryck gör att problemen med alltför täta bestånd inte kommer att uppstå. Det finns dessutom numera en medvetenhet om att man måste ligga steget före när det gäller begränsning av numerären.

Jakt 1 september till 30 september

Septemberjakten på handjur bör slopas. Handjuren rör sig under större delen av året över stora ytor. När brunsten närmar sig börjar de dra sig mot de tätare bestånden av hindar. Under september kommer de sålunda att passera ett stort antal jakträttsinnehavare, som av olika skäl inte har viltförvaltande aspekter på sin jaktutövning. Troféer från handjur har prioritet och avskjutningen på dessa blir oproportionerligt stor. Detta leder till en skev könsfördelning. De återstående handjuren är alldeles för få för att betjäna alla hindar. Många av dessa tvingas därför brunsta om, vilket leder till många sent födda kalvar och generellt försämrad kvalitet på djuren.

Jakt 1 mars till 31 mars

Jakten på hind och kalv i mars månad bör inte tillåtas:

- Jakttiden på dovvilt är redan väl tilltagen.
- Det finns idag en skydds jakt på enskilda initiativ på årskalv av dovhjort i flera län under perioden.
- Hindarna är i slutet av perioden långt gångna i sin dräktighet.

15. Allmän och särskild jakttid, kronhjort (kronvilt)

Jakt 16 augusti till 30 september

Jakt under brunsten i augusti-september bör inte tillåtas:

- Det är svårt att se i flockarna vilka hindar som inte har kalv, vilka som har kalv, och vilka kalvar som hör till vilka hindar. Hinden behöver inte heller komma tillsammans med sin kalv. Det finns en stor risk att man skjuter hind från kalv. De kalvar som blir av med sin mor så här tidigt, torde ha små chanser att klara sig på egen hand.
- Kronviltet är det mest skygga hjortviltet vi har. De reagerar kraftigt på störning. Det är därför inte lämpligt att jaga hind och kalv under brunsten. Risken är att jakt stör platshjortarna och deras harem. Kronhindar är bara brunstiga under ett dygn, och störning kan därför kanske få ombrunstningar, sena parningar och sent födda kalvar som konsekvens.

Jakttid 1-28 (29) februari

Jakt i februari bör inte tillåtas:

- Finns inget behov. Använder man jaktmetoder som är effektiva för kronvilt, räcker fyra månaders jakttid i oktober-januari.
- Förutom att man inte riktigt vet hur man ska jaga kronvilt, är en orsak till att skötselområden inte lyckas fylla sin planlagda kronavskjutning, att man överskattar hur mycket djur man har i området, och därmed också överskattar hur mycket man kan skjuta.
- Hjortarna håller på att fälla hornen i februari. Det finns tyvärr alltför många jägare som skulle ta fel på en fällehjort och en hind. I synnerhet eftersom en del av februarijakten sannolikt bedrivs i dåliga ljusförhållanden under mörkrets inbrott, och troligen också många gånger vid foderplatser.
- Så här sent på säsongen vill man ge djuren lugn och ro, och låta dem känna sig trygga att tidigt på eftermiddagen komma ut från skogen och beta i öppen terräng. Jakt i februari kommer att leda till att de kommer ut från skogen först när det är mörkt, och går tillbaka i god tid innan gryningen. Risken är att februarijakt bara leder till mer bete på skogsplanteringar istället.
- Det finns idag skydds jakt på enskilds initiativ i på årskalv av kronhjort i (undantaget Skåne och Gotland) under perioden .

Allmän jakt på kronhindar utanför Kronhjortsskötselområden

Förslaget om allmän jakt på kronhind bör förkastas:

- Det blir mer eller mindre omöjligt för Kronhjortsskötselområden att lägga och försöka uppfylla planer om det samtidigt finns marker som får fälla hur mycket hind och kalv som de vill. Förslaget säger ingenting om hur detta är tänkt att fungera i praktiken, kanske för att det inte går att få det att fungera på ett bra sätt. Jämför med hur det skulle vara för älgskötselområden att planera avskjutning och sedan uppfylla detta med 10 % marginal, om man samtidigt hade 4 eller till och med upp till 6,5 månaders allmän jakttid på älgko!

- Det här förslaget är tillsammans med de mycket långa föreslagna jakttiderna ett långt gånget steg mot en total nedmontering av en ordnad kronviltförvaltning i Sverige.

16. Allmän jakttid, rådjur

Jakttid i februari månad

VIF anser att förslaget med förlängd jakttid på get och kid i februari månad inte bör tillåtas av följande anledningar. Vår uppfattning är att den jakttid som finns är mer än tillräcklig för att kunna begränsa rådjurstammen. Att skjuta getter så sent på säsongen innebär långt gångna foster.

Vårjakt på hornbärande rådjur

VIF anser att vårjakt på hornbärande rådjur inte bör tillåtas i ytterligare län.

I Sverige har vi en av världens bästa rådjurstroféer. Vårjakt på bock skulle få en negativ effekt på handjursstammen i rådjurspopulationen och resultatet skulle bli en skev könsfördelning samt att medelåldern på bockar skulle sjunka. Det är redan ett mycket hårt jakttryck på just råbockar. Att tillåta vårjakt i södra delarna av landet är inte heller lämpligt med tanke på hur ägoförhållanden och landskapet ser ut – det är väldigt få markägare som förvaltar sin ”egen” rådjurstam.

21. Allmän jakttid gräsand, kricka och bläsand

VIF stödjer förslaget att förlänga jakttiden på gräsand.

Avskaffandet av jakten på kricka och bläsand är något VIF inte ställer sig bakom. Jakten torde inte på något sätt vara populationsbegränsande. Dessutom sker jakten under hösten då det varken är tid för häckning eller vårflytt. De fåglar som skjuts är framförallt ungfåglar. När dessa arter tas bort från allmän jakt tar man även bort en del av den viltförvaltning som sker idag samt incitamenten för att skapa våtmarker som gynnar dessa arter.

29. Allmän jakttid, raphöna

VIF ställer sig positiva till en förlängningen av jakttiden. En utökning av jakttiden är även ett incitament för ett fortsatt arbete med olika viltvårdsåtgärder, framförallt i jordbrukslandskapet.

31. Allmän jakttid, morkulla

VIF anser fortsatt att det borde utredas huruvida det skulle kunna vara möjligt att återinföra sommarjakten på morkulla. I förslagets motivering framgår att sommarjakt på morkulla eventuellt skulle kunna införas genom att exempelvis förkorta jakten under hösten samt att ha strikta bestämmelser och att kontrollsystem införs. Det borde med dagens teknik vara möjligt att med enkla lösningar tillämpa någon form av system för denna jaktform.

32. Allmän jakttid, havstrut, gråtrut och fiskmå

VIF anser att nuvarande jakttider bör fortsatt gälla.

Enligt den statistik som finns för gråtrut är avskjutningen förhållandevis liten sett till populationens storlek. Att införa jaktförbud på gråtrut ställer sig därför VIF kritiska till. Trutar står för en betydande predation på fågelungar där flertalet av dessa arter är hotade. Det är därför viktigt i viltvårdande syfte att behålla jakttiden på gråtrut. Vid ett eventuellt jaktförbud på gråtrut ser VIF det som en möjlighet att ”skydds jakt på enskilda initiativ” införs för att tillgodose viltvården och för att skydda fågellivet.

36. Allmän jakttid, kråka, kaja och skata

De nya förslagen på jakttider för dessa arter är något som VIF inte ställer sig bakom.

- Nuvarande jakttid är väl anpassad och fungerande. Skall någon förändring göras föreslår VIF att jakttiden förlängs med en månad.
- Jakt och fällfångst för att begränsa dessa arter är i särklass några av de viktigaste viltvårdsåtgärderna.
- Det är under våren man jakttekniskt drar nytta av kråkornas revirhävdande för både jakt och fällfångst.
- Predatorkontroll är en av de viktigaste åtgärderna för att gynna den biologiska mångfalden. Detta har flertalet forskningsprojekt påvisat, samt att det i naturreservat sker skydds jakt på kråkor i syfte att gynna främst vadare och tärnor, men även andra fågelarter.
- Ingen av dessa arter är på något sätt hotade, de gynnas till och med i och med den urbanisering som sker i samhället.
- Jakt på dessa arter har en mycket positiv påverkan på markhäckande fåglar, småfåglar och övrigt fältvilt.
- Motiveringen i förslaget till att korta ner jakttiden är EUs fågeldirektiv som innefattar att ”jakt under perioden fåglar sträcker till häckningsplatser”. Vad VIF känner till har dessa jakttider inte påpekats av varken kommissionen eller EU-domstolen.

38. Allmän jakt snatterand

VIF ställer sig positiva till förslaget.

40. Särskild jakttid, älg

Naturvårdsverkets konstaterande att det i landet råder ett generellt problem med att avskjutningsmålen inte uppnås, står i kontrast mot VIF:s uppfattning liksom den uppfattning stora delar av jägarkåren har. Det faktum att avskjutningsmålen inte går att uppfylla beror helt

enkelt på att det på många håll inte finns tillräckligt med älgar. Stammen har de facto minskat avsevärt i stora utbredningsområden.

Naturvårdsverket pekar på fodertillgångens betydelse för betydelsen för älgens skador på skogen. Det på många håll helt produktionsinriktade skogsbruket med sterila monokulturer av granskog har fått negativa konsekvenser för älgarna och annat klövvilt. Det har tvingat fram en ond cirkel, där viltet tvingats ge sig på tallskog för att finna föda. I alltför liten utsträckning har det industriella skogsbruket använt sig av icke produktiva marker (exempelvis kraftledningsgator och våtmarker) för att vidmakthålla den biotopmässiga mångfald som ger klövvilten möjlighet att finna föda.

VIF anser att det ankommer på andra att argumentera kring älgens framtid i de svenska skogarna. Vi vill dock poängtera att det faktum att avskjutningsmålen inte uppnås beror på att de är för högt satta.

Förslaget med fasta startdatum för älgjakten är positivt anser VIF.

42. Inskränkningar i jakten, tid på dygnet

VIF är kritiska till förslaget att mufflonfår blir tillåtet för jakt dygnet runt.

50. Skydds jakt JF bilaga 4, punkt 7 årsunge av råka

VIF stödjer inte förslaget att avskaffa skydds jakt på enskilds initiativ på årsunge av råka i Skåne län.

68. Skydds jakt JF bilaga 4, förslag som inte tas vidare

VIF anser att på grund av den förkortade jakttiden på kråkfåglar borde en skydds jakt på enskilds initiativ på kråkfåglar införas i syfte att tillgodose viltvården. Att detta inte tas vidare är väldigt olyckligt då det drabbar fågel och fältvilt som på många håll i landet minskar på grund av predation av kråkfåglar.

Hjortkvarn 2020-10-04

Jacob Gustavsson

Ordförande i Viltmästareförbundet

jacob.gustavsson@booegendom.se

Viltmästareförbundet hette tidigare Sveriges Yrkesjägarförening. Föreningen bildades 1997 och namnbyte ägde rum år 2015.

Viltmästarna har som profession att bedriva en långsiktig viltförvaltning. Detta sker genom att skapa biotopmässiga förutsättningar för en biologisk mångfald. Man strävar efter att bygga upp livskraftiga viltpopulationer, som med lämpliga styrmedel kan leva i samklang med jord-och skogsbruk och övriga samhällsintressen.

Medlemmar i Viltmästareförbundet bedriver viltförvaltning och biotopvård direkt och indirekt på mer än tre miljoner hektar skog, åker och vatten i Sverige. De är ofta tongivande i sina närområden och får därför inflytande över ännu större ytor.

Viltmästareutbildningen sker i samverkan med Svenska Jägarförbundet och består av en fyra år lång praktik följd av en teoretisk utbildning. Denna håller nu på att utvidgas för att innefatta även företagsekonomi och samhällsjuridik. De flesta viltmästarna är anställda vid större egendomar och en del är egna företagare. En bredare utbildning kommer att generera fler arbetstillfällen på egendomar men även inom olika myndigheter. Hos de senare finns en stor efterfrågan på erfarna viltförvaltare.

Viltmästareförbundet vill erbjuda sin kompetens för att bistå organisationer och myndigheter med fakta och sakkunskap. Viltbruk och ekoturism är näringar som är på stark frammarsch, och förbundets medlemmar kommer att bidra till utvecklingen av dessa.